

Ιχνηλατώντας την παλιά Λάρισα

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΟΥΤΣΙΝΑ

Δημοσίευση: 27 Δεκ 2017 15:45

(/media/k2/items/cache/33b70e8197771edf1e1d4690ae0a9c3d_XL.jpg)

Ανδρέας Κουτσίνας (1887-1959)

Η οικογένεια Κουτσίνα επί δύο περίπου αιώνες έχει άρρηκτα συνδεθεί με την ιστορία της Θεσσαλίας και περισσότερο της Λάρισας. Κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα τα αδέρφια Ανδρέας και Νίκος Κουτσίνας είχαν κατορθώσει να στήσουν εμπορικές δυναστείες σε Λάρισα και Βόλο, ο Ιπποκράτης να διαπρέψει στον πολιτικό στίβο και το ζεύγος Ανδρέας και Άννα να αναδειχθούν σε μεγάλους ευεργέτες της Λάρισας.

Οι ρίζες της οικογένειας ανιχνεύονται στα Ηπειρωτικά βουνά. Το μαστοροχώρι Κάντσικο, σημερινό όνομα Δροσοπηγή, ένα χωριό κοντά στην ξακουστή Πυρσόγιαννη, της επαρχίας Κόνιτσας, θεωρείται η γενέθλια γη των Κουτσιναίων[1]. Όπως πιστεύουν σήμερα στη Δροσοπηγή, περί το 1830 ο γενάρχης της οικογένειας Νίκος Κουτσίνας έφθασε στη Θεσσαλία και εγκαταστάθηκε αρχικά στον Τύρναβο[2], όπου δημιουργήθηκε ο πρώτος πυρήνας του εμπορικού οίκου Κουτσίνας[3] και την συνέχισε ο γιος του Φίλιππος Κουτσίνας, ο οποίος μετακόμισε στη Λάρισα και κατοικούσε στον Σουφλάρ μαχαλά, την σημερινή συνοικία των Σαράντα Μαρτύρων. Ο Φίλιππος νυμφεύθηκε την Λαρισαία Αικατερίνη (Κατίγκω) Παπαδοπούλου, με την οποία απέκτησε επτά τέκνα, τέσσερες γιους και τρεις θυγατέρες.

-Ο πρώτος πήρε το όνομα του παππού του, Νικόλαος (1882-1957)[4] ακολούθησε το επάγγελμα του πατέρα του, έμπορος και κάποια στιγμή μετακόμισε στον Βόλο όπου και ίδρυσε τον ομώνυμο εμπορικό οίκο. Στον λογότυπο και των δύο εμπορικών οίκων, Νικόλαος και Ανδρέας αναφέρονται μαζί ως έμποροι υφασμάτων και ειδών πολυτελείας, διάδοχοι Φιλίπ. Νικολάου ή Κουτσίνας, οίκος ιδρυθείς το 1875, με καταστήματα σε Λάρισα και Βόλο. Ο Νίκος Κουτσίνας νυμφεύθηκε την Αφροδίτη (1896-1990) από το Ντομπρίνοβο του Ζαγορίου. Ο γιος τους Φίλιππος (1926-2013) συνέχισε και απογείωσε την επαγγελματική δραστηριότητα του εμπορικού οίκου τους στον Βόλο, αλλά συγχρόνως υπήρξε και άτομο με πνευματικές και καλλιτεχνικές ανησυχίες, δείχνοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις τέχνες. Νυμφεύθηκε το 1949 τη ζωγράφο Τίτινα Ζαβαλιέρη, με την οποία απέκτησαν τρία τέκνα, την Αφροδίτη, τον Νίκο και την Κατερίνα.

-Ο δεύτερος γιος Ανδρέας (1887-1959) δραστηριοποιήθηκε στη Λάρισα. Η αναφορά "Οίκος ιδρυθείς τω 1875" αφορά προφανώς την έναρξη των εμπορικών εργασιών του πατέρα τους Φιλίππου στη Λάρισα, αφού την χρονολογία αυτή δεν είχαν ακόμη γεννηθεί και οι δύο. Έτσι ο Ανδρέας συνέχισε τη λειτουργία του καταστήματος στη Λάρισα, ενώ ο Νικόλαος κάποια στιγμή, πιθανόν αρχές του 20ού αιώνα, άνοιξε κατάστημα υφασμάτων στον Βόλο. Ο Ανδρέας εξελίχθηκε στον σπουδαιότερο και πλουσιότερο έμπορο της Λάρισας. Οι μαστόροι του χωριού του Κάντσικο έλεγαν ότι έκανε πολλά λεφτά το 1921, όταν τα χαρτονομίσματα κόπηκαν στη μέση από τον υπουργό Πρωτοπαπαδάκη για να αντιμετωπισθούν οι δαπάνες της μικρασιατικής εκστρατείας. Από ένστικτο ή έχοντας εσωτερική πληροφόρηση, γέμισε τα καταστήματά του με εμπορεύματα και οι περιστάσεις τον βοήθησαν να πλουτίσει. Στη δουλειά του ήταν φιλοπρόοδος, διορατικός και εργατικός. Αλλά δεν στάθηκε μόνον σ' αυτήν. Μαζί με άλλους εξέχοντες οικονομικούς παράγοντες της Λάρισας ίδρυσαν το 1925 την Ε.Υ.Η.Λ. (Εταιρεία Υδρεύσεως Ηλεκτρισμού Λαρίσης) και κατάφεραν μ' αυτό τον τρόπο κάθε σπίτι της πόλης να έχει τρεχούμενο και υγιεινό νερό και άπλετο φως. Το 1924, σε δικό του οικόπεδο, κατασκεύασε τη Στοά Κουτσίνας, έναν πεζόδρομο ο οποίος συνέδεε τους δρόμους Ερμού και Πανός. Μέσα στη στοά κατασκεύασε 25 περίπου καταστήματα, μεταξύ των οποίων ήταν και το δικό του, το οποίο είχε πρόσοψη και στην οδό Ερμού και στην στοά. Σε προσεχές σημείωμά μας θα περιγράψουμε με λεπτομέρεια το ιστορικό ίδρυσης και όλα τα καταστήματα της Στοάς Κουτσίνας. Το 1932 ο Ανδρέας Κουτσίνας νυμφεύθηκε την Άννα Σακελλαρίου (1902-1961), κόρη του σχολάρχη του Τυρνάβου Αντωνίου Σακελλαρίου, ενός σπουδαίου εκπαιδευτικού. Η κατοικία τους βρισκόταν στην σημερινή οδό Όγλ, απέναντι από τον κήπο των Ανακτόρων[5].

Εκτός από τις ιδιοκτησίες αυτές είχε και πολλά άλλα καταστήματα και ακίνητα μέσα στην πόλη. Το 1938 ισοπέδωσε όλες τις ιδιοκτησίες του οι οποίες βρίσκονταν στην γωνία των οδών των Έξ (Κύπρου σήμερα) και Μ. Αλεξάνδρου και στη θέση τους κατασκεύασε το τριώροφο κτίριο "Ολύμπιον", στο ισόγειο του οποίου λειτουργούν και σήμερα μεμονωμένα καταστήματα, ενώ οι δύο όροφοι στέγασαν το ξενοδοχείο «Ολύμπιον» με διευθυντή τον Γεώργιο Γάκο. Για την εποχή του ήταν το πολυτελέστερο ξενοδοχείο, πριν ανεγερθούν οι νέες σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες της Λάρισας. Σαν κτίσμα είναι το μοναδικό προπολεμικό κτίριο το οποίο διασώζεται μέχρι σήμερα γύρω από την Κεντρική Πλατεία Μιχ. Σάπκα. Πριν από μερικά χρόνια άλλαξε χρήση και στους ορόφους λειτουργεί φροντιστήριο.

Το ζευγάρι Ανδρέας και Άννα Κουτσίνα δεν ευτύχησαν να αποκτήσουν τέκνα και έτσι στα τελευταία χρόνια της ζωής τους αποφάσισαν να κτίσουν ένα εκπαιδευτήριο στην συνοικία τους τα Σουφλάρια (Σαράντα Μαρτύρων). Την επιθυμία τους αυτή δε κατάφεραν να την υλοποιήσουν, αφού το 1959 τον Ανδρέα τον πρόλαβε ο θάνατος. Η σύζυγός του Άννα, μοναδική κληρονόμος, ακολουθώντας πιστά τις εντολές της διαθήκης του, ξεκίνησε τις διεργασίες για την κατασκευή του διδακτηρίου, χωρίς όμως να προλάβει να τις προχωρήσει, γιατί το 1961 ακολούθησε στο αιώνιο ταξίδι τον σύζυγό της. Στο σημείο αυτό τα τέσσερα αδέρφια της Άννας, Θεόδωρος, Αθανάσιος, Εμμανουήλ και Χαρίλαος Σακελλάριος, κληρονόμοι τους, πήραν την απόφαση να εκπληρώσουν την επιθυμία του ζεύγους Κουτσίνα. Ιεραρχώντας τις εκπαιδευτικές ανάγκες της Λάρισας, αποφάσισαν να κατασκευάσουν γυμνάσιο Θηλέων, αφού αυτό συστεγαζόταν με το Αρρένων και δεν είχε δικό του κτίριο. Ως οικόπεδο προτιμήθηκε ο χώρος του Σχολικού Γυμναστηρίου, ο οποίος επί χρόνια παρέμενε ανεκμετάλλευτος και όχι τα Σουφλάρια. Μετά την ανέγερσή του τοποθετήθηκε εσωτερικά στο κτίριο αναμνηστική πλάκα η οποία ανέγραφε τα εξής: "Το παρόν κτίριο ανήγειραν το 1963 ιδίαις δαπάναις οι αδελφοί Θεόδωρος Σακελλάριος, Αθανάσιος Σακελλάριος, Εμμανουήλ Σακελλάριος, Χαρίλαος Σακελλάριος, εις μνήμην Ανδρέου και Άννης Κουτσίνα". Χάρη στη δωρεά του ζεύγους Κουτσίνα οικοδομήθηκε το 4ο Γυμνάσιο και Λύκειο Θηλέων. Στον εξωτερικό τοίχο επί της οδού Ηπείρου έχει αναρτηθεί η επιγραφή: "4ο Γυμνάσιο-Λύκειο Λαρίσης. Δωρεά Ανδρέου και Άννης Κουτσίνα".

-**Ο Ιπποκράτης Κουτσίνας** (1891-1980) γεννήθηκε στη Λάρισα, αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και συνέχισε τις σπουδές του στο Βερολίνο όπου έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Σχολή Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών. Το 1920 έγινε μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Λαρίσης, χωρίς να ασκήσει την επιστήμη του Δικαίου. Εκλέχθηκε βουλευτής με το κόμμα των Φιλελευθέρων το 1928 και το 1936 και επί σειρά ετών διετέλεσε δημοτικός σύμβουλος του Δήμου Λαρισαίων. Πέθανε το 1980.

-**Ο Θρασύβουλος Κουτσίνας** είναι ο τέταρτος γιος της οικογένειας, σπούδασε πολιτικός μηχανικός, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα όπου και δραστηριοποιήθηκε επαγγελματικά.

Από τα κορίτσια του ζεύγους Φιλίππου και Κατίγκως Κουτσίνα

-**Η Όλγα** παντρεύτηκε στη Λάρισα τον Γεώργιο Κατσαρό.

-**Η Αριστέα** παντρεύτηκε τον ιατρό Συμβουλίδη, οποίος είλκυε την καταγωγή από την Τραπεζούντα και ο γιος τους Αλέξανδρος διέπρεψε στην ιατρική επιστήμη, εργαζόμενος στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο των Αθηνών.

-**Η Ελευθερία** παντρεύτηκε τον Γεώργιο Παπαδήμα στην Αθήνα όπου και έζησε[6].

[1]. Ορισμένοι θεωρούν ότι η καταγωγή της οικογένειας είναι από την Κόνιτσα, και μάλιστα το όνομα Κουτσίνας προήλθε από παραφθορά της λέξεως Κόνιτσα. Βλέπε: Σιδέρη Χρύσα, Ανδρέας και Άννα Κουτσίνα, Αφιέρωμα των Εκπαιδευτηρίων Μαίρης Ράπτου σε Προσωπικότητες του Νομού Λάρισας, (2009) σελ. 226-227.

[2]. Πολλοί Ηπειρώτες εγκαταστάθηκαν στη Λάρισα γύρω στα μέσα του 19ου αιώνα, όταν με τις ελευθερίες που παρείχαν στους χριστιανούς τα νέα μεταρρυθμιστικά μέτρα των Οθωμανών η ζωή είχε γίνει ευκολότερη. Αναφέρω ενδεικτικά την οικογένεια Αστεριάδη που εγκαταστάθηκε αρχικά στα Αμπελάκια, την οικογένεια του φούρναρη Γεωργίου Αντωνιάδη και άλλους. Επίσης από το βλαχοχώρια ξεκίνησαν για την Λάρισα οι πρόγονοι των φωτογράφων Παντοστόπουλου, Δαφνόπουλου, κλπ.

[3]. Από την επικήδειο ομιλία του δημοσιογράφου Κώστα Περραιβού στην εξόδιο ακολουθία του Ιπποκράτη Κουτσίνα στις 17 Ιουνίου 1980. Την ίδια πληροφορία είχα και από την κ. Αφροδίτη Φιλ. Κουτσίνα, εγγονή του Νικολάου Κουτσίνα του Βόλου, την οποία και ευχαριστώ.

[4]. Σπανού Μαρία, Έργα και Ημέρες του Φίλιππου Κουτσίνα, Κείμενο κατά την παρουσίαση του ομότιτλου βιβλίου στον Βόλο το 2014.

[5]. Βλέπε: Γραμματίδης Χρήστος, Παλιά Λάρισα - Μνήμες, Αθήνα (2007) σελ. 54-55.

[6]. Βλέπε: Ζιώγας Θωμάς, Ανδρέας και Άννα Κουτσίνα. Ευεργέτες της παιδείας στη Λάρισα, περ. "Τα Καντσιώτικα", Ενημερωτική και Πολιτιστική έκδοση της Αδελφότητας των Δροσοπηγιωτών, τεύχ. 18, Αύγουστος 2012, σελ. 36-38.

Του Νικ. Αθ. Παπαθεοδώρου

nikapap@hotmail.com
